

Пір'їнка

Пір'їнка кружляла повільно, мовби граючись. То падала вниз, то на мить зупинялася, щоб знову підвестися вгору. На тлі її витанцьовування закон земного тяжіння втрачав невідворотність.

Якби він захотів зловити її, вона вивернулася б і його долоня хапнула би пригорщу надвечірнього повітря. Зачарований вальсуванням, безтурботним паданням і легким, невагомим злітанням, він дивився на неї, намагаючись не прогавити жодного па, підбігав і підводив голову, опускав і подавався то в один бік, то в інший, підстрибував і линув, відриваючись від асфальту.

Тепер, коли непомірно схуд, він відчував у собі не знану раніше легкість — так, наче сам був пір'їнкою.

П'яниця

- П'яниця.
- І не соромно, такому великому.
- І не соромно Вам?
- Він не чує.
- П'яний ніколи не чує.
- В алкоголіків притуплюється слух.
- І нюх.
- Нюх ні.
- Нюх так.
- Зате зір подвоюється.
- Ганьба.
- Яка ганьба!
- Яке жалюгідне видовище!
- В такому людному місці!
- Він спеціально.
- Щоб подратувати нас.
- Насміхається.
- Глузує.
- Кпить.
- Гей, Ви!
- Ви за кого нас маєте?

- Хто дав Вам право?
- Ви на себе подивіться, перед тим як інших паплюжити.
- Кривляка.
- Він гадає, що це весело.
- Дотепно, ге?
- Кожний аж пнеться бути дотепним.
- О-риг-риг...
- Риг, риг.
- Тихо, ша. Людина сказати хоче.
- ... риг-риг...
- Людина діло каже.
- ... риг-ригiнальним. О-ри-гі-наль-ним.
- Атож.
- Це ніяк не смішно.
- Вбого.
- Жалюгідно.
- Клоун!
- Блазень!
- Нікчема!
- Ви мене чуєте?
- Припиніть негайно!
- Ви що собі дозволяєте?
- На Вас діти дивляться.
- Який Ви їм приклад показуєте?
- До кого Ви говорите?
- Він же не чує.
- В нього біла гарячка!
- В божевільню його!
- А йому хоч кіл на голові теши.
- Таким, як Ви, море по коліна.
- Він усе добре чує.
- Прикидається.
- У нас на другому поверсі алкоголік жив.
- Сходами навкарачки ліз — знаємо ми це.
- І в нашому під'їзді жив.
- У нашому двоє.
- Яке нахабство!
- Ви, часом, не один із них?

- Залишіть свої жарти при собі.
- А етилом таки посмерджує.
- Це не від мене.
- А Вас ніхто й не чіпає.
- Це все від того.
- У нашому під'їзді також живе.
- Ви краще скажіть, у якому не живе.
- У моєму.
- Вам просто соромно зізнатися.
- А мені чого має бути соромно?
- Сусід сусіда не знає.
- На одній площадці живуть і один одного не знають.
- Яке збайдужіння.
- Дискретність.
- Облиште!
- В моїй брамі за останні роки половина жильців по-мінялася.
- А що Ви хочете?
- Колись усе було по-іншому.
- Колись не було хмарочосів.
- Колись сусідам можна було ключі залишити — пригадуєш, Єва нам квіти підливала, як ми у відпустку їздили?
- Ви ще Адама згадайте.
- І собачку можна було комусь довірити.
- Тепер нікому ні до кого діла немає.
- Заріжуть, і ніхто бровою не ворухне.
- Навіщо Ви так?
- Можна подумати, що навколо самі вбивці.
- Можна подумати: ангели.
- Ви хіба не прийшли би на допомогу?
- Я?
- У нас на п'ятому поверсі пенсіонер мешкав. Ніхто так і не зауважив, що його не стало.
- Знаю я його.
- І я знаю. Про нього в газеті писали. Тільки подумати, скільки пролежав.
- А могли врятувати.
- Професором був.
- Професором чого?

- Фізики.
- Фізики! А то останнім часом професорів наплодилося.
- Ну що Ви таке розповідаєте!
- А Ви, колежанко, чого так хвилюєтеся?
- Я Вам не колежанка.
- Яка фамільярність!
- Уявити собі — вперше Вас бачить.
- Вас якраз не вперше. Ви часто тут їздите.
- А Ви що, мене вистежуєте?
- Він у Вас закохався.
- Я Вам співчуваю.
- Кому — Вам?
- Вам, саме Вам.
- Може, вона професор.
- У неї чоловік професор.
- Либонь, із тих липових.
- Сам липовий!
- Ну що Ви так одразу.
- А він чого?
- Дами би посоромився.
- Не той час, щоб соромитися.
- Навпаки.
- Штурхоне і навіть не вибачиться.
- Дивиться, мов теля на нові ворота.
- Баран.
- Сам баран!
- Я кажу: не теля, а баран.
- По ногах потовчуться та ще й визвіряться, ніби не він тобі, а ти йому винна.
- Місцем не поступляться.
- Я оце їхала, дідок зайшов, руки-ноги тремтять, а перед ним лоботряс сидить у навушниках і в вікно тупиться — нічого не чую, нікого не бачу. Я йому зауваження роблю, а він мені: «Слиш, карга, чо пристала».
- І зовсім Ви не карга.
- Синочок, нічого не скажеш.
- Виховали.
- Цікаво, хто?

- Хто ж іще.
- Я своєму за таке вуха надер би.
- Та Ви що!
- А що?
- За рукоприкладство тепер батьківства позбавлять.
- Цих уже комісій розвели.
- Дармоїди!
- Скоро на голову вилізуть.
- Батогом звідти цвѡхатимуть.
- Батьків — у рабство, дітей — на трон.
- Ви побільше збоченських книжок читайте.
- Нащо мені? Куди не глянь — збоченство. Вмикаєш телевизор — збоченство. Сьогодні увесь світ — одне суцільне збоченство!
- Оце так сказано!
- Браво!
- Можна ще раз?
- До чого дійшли!
- Взимку людина в парку замерзла.
- Безхатченко.
- Хіба безхатченко не людина?
- Помреш, і навіть поховати не буде кому.
- А тоді вже й так усе одно.
- Як Ви можете таке казати!
- А хіба що?
- Це ж брутально.
- А стояти тут не брутально?
- Він каже, як є.
- Ніяке не є.
- Як кішка здохне — Ви що, її ховати будете, так?
- І буду.
- А якщо у дворі, не Ваша — теж будете?
- Теж буду.
- Не будете. Закладаюся, що не будете.
- Ви по собі судите.
- А я її на смітник викину.
- По Вас і видно.
- Гицель!
- У нього гарячка.

- Це у Вас гарячка.
- Я такого не верзу.
- Це ж блюзнірство!
- Хотів би я побачити Вашу доброту.
- І побачите.
- Ви мені погрожуєте?
- Боронь Боже!
- Як Ви взагалі могли порівняти людину з кішкою?
- А чим кішка гірша, ніж людина?
- Може, Ви ще з кішкою до ЗАГСу підете?
- Не треба так.
- Ви, напевно, ніколи не мали хатньої тваринки.
- Добре, що Ви мали.
- Тварина — надійніший друг, ніж людина.
- Філантропія, нічого не скажеш.
- Іноді здається, вона розуміє вас краще, ніж Ваші рідні.
- Особливо, коли Ви її копаєте спересердя, а вона винувато попискує.
- Підібгавши хвіст.
- Моя кішка сімнадцять років прожила.
- Кажуть, добре хатню тваринку завести, коли в сім'ї діти.
- Мій хом'ячка має.
- А моя — пару пацючків-альбіносиків.
- Тьху, яка гидота!
- Як противно!
- А Ви на себе подивіться.
- Я ніколи не тримала б такого мерзенства.
- Це ж треба дожитися!
- Колись щура шваброю періщили.
- Тепер цяцькають.
- Якби Ви бачили, як вони гарно бавляться.
- В альбіносів червоні очі.
- А шерсть біла.
- Мій вимагає зміну.
- То купіть йому.
- Нізащо.
- А я своєму сказала: вибирай — або я, або вона.

- І що він вибрав?
- Мої обоє рибок розводять. Тіпа змагання влаштували.
- Не «тіпа», а «щось на кшталт».
- Ой, я Вас умоляю...
- Звідки тільки такі зануди беруться?
- Я культурна людина.
- Я своїй черепашку купила.
- Кажуть, черепахи тисячу років живуть.
- А людина?!
- В нас австралійський папуга.
- Цікаво, як він до Вас потрапив?
- З крамниці.
- Контрабанда.
- Ви природу нищите.
- Якби Ви бачили, як він, біднесенький, у клітці сидів!
- Вона хоче сказати, що визволила його.
- І визволила!
- З однієї клітки в іншу.
- Наклепники! Він у нас по кімнаті літає!
- І в скільки Вам милосердя обійшлося?
- Інші дітям їсти не мають за що купити.
- Не заглядайте в чужий гаманець.
- Це я заглядаю?
- У Вас сумка відкрита.
- Мій гаманець!
- Не хвилюйтеся.
- Спокійно.
- Нічого не сталося.
- Розступіться.
- Дайте дорогу.
- Ви хто?
- Лікар.
- Нашатирний спирт!
- Хтось спирт має?
- Ви отого покличте, нехай дихне на неї.
- Хтось має з собою парфуми?
- Черрутті 1887, підійде?
- Хустинку, швидше.

- Тьху, яка зашмаркана!
- Ось одноразова.
- Здається, подіяло.
- Вона опритомнює.
- Слава тобі Господи.
- А то вже думали.
- Тільки не нагадуйте їй про гаманець.
- Хто сказав «гаманець»?
- Мій гаманець!
- Ваш гаманець на місці, ось.
- Це Ви його вкрали.
- Вона марить.
- Ніхто його не крав.
- Він лежав у Вашій сумці.
- Перевірте, чи все на місці.
- Останнім часом від злодюжок спасу нема!
- Читали, газети пишуть?
- Всі ці квартири були без сигналізації.
- Тільки дурний не полізе.
- Я сам поліз би.
- По Вас і видно.
- І Ви теж полізли б.
- Докотилися!
- Двісті тридцять сім пограбувань!
- І це тільки в одному місті!
- Вони, мабуть, ще й занижують.
- Куди вже занижувати.
- Такого ще не було.
- У нього револьвер!
- Револьвер!
- Звідки у Вас зброя?
- Справжній. Стріляє. Щовечора чищу.
- Під подушкою тримаєте?
- Я свій теж.
- Найкращий захист від грабіжників.
- Людина покинута напризволяще.
- Кожний сам коваль свого щастя.
- Звідки він у Вас?
- Купив.

- Отак пішли й купили?
- І Вам раджу. Він до Вас у темряві, а Ви його люфую до муру.
- Я його без розмов порішив би.
- Скрізь усе пообписували.
- Автомобіль побили.
- Підпалили.
- Побили.
- Ви бачили?
- Ні.
- А я бачив.
- Тисячу років!
- Що тисячу років?
- Черепаха живе тисячу років...
- Яка... яка дошкульна несправедливість.
- А що ви робили би тисячу років?
- Я всі романи перечитав би.
- А я в космос полетів би.
- І куди Ви, цікаво, залетіли б?
- Життя людське таке коротке!
- Чому Він такий неміло...
- Автобус! Автобус їде!

Фрутхен

Можна подумати, вони — живі істоти. До якого роду, виду і племені належали б? За Ліннеєм чи кимось іншим? У них немає крил і ніколи не виростуть. Ще менше вони подібні до риб — вода, тим паче солоня, їм протипоказана. Якщо ж кимось у цьому світі їх уявити, то тваринками в живому кутку, факт смерті яких приховують:

- Вони вирушили до родичів.
- І я хочу з ними.
- Вони не можуть узяти тебе.
- Я слухатимуся.
- Це дуже далеко.
- Дуже-дуже?
- Дуже-дуже.
- В Африці?
- Набагато далі, ніж в Африці.

Найкраще внести ясність відразу: фрутхен — не жива істота. Хто ж тоді? Варіантів напрошується чимало. Перстень із діамантом у вітрині ювелірної крамниці, який-небудь нефрит у музеї інституту гірництва, деталь, що використовується в нанотехнологіях, рідкий кристал, модна зачіска, плюшева іграшка, гімнастичний тренажер... Ні, фрутхен — щось зовсім інше. І взагалі не фрутхен, а фрюхтхен, просто від фрюхтхена язик зламається.

Утім, втрата букви жодним чином не вплинула на показники самого фрутхена — на його розміри, форму, властивості, тож за нього можна бути спокійним: він є, а його наявність додає до розмаїтого буття колоритний штрих. Зникає слово, зникає квітка, зникає пагорб... Зникають фрутхени... На щастя, вони не зникають надовго, а закономірність, що проглядається в їхньому зникненні, несе в собі щось заспокійливе.

Зникаючи ввечері, вранці фрутхени з'являються знову, мов Фенікс, що воскресає з попелу. Наче квіти, що, розпелюстившись на світанку, в сумерках заплющують келих. Порівняння з квітами має вагомий підстави. І квіти, і фрутхен покращують настрій. Квіти і фрутхен можна подарувати і можна купити. Квіти і фрутхен люб'язно загорнуть в папір. І квіти, і фрутхени духмяно пахнуть. Постоявши, квіти і фрутхени втрачають вигляд.

Щоранковою появою і щовечірнім щезанням фрутхени нагадують сонце: ввечері воно зникає, вранці ж вигулькує з-за тополь. Хоча фрутхени не вигулькують з-за тополь, зате з'являються також у сірі, похмурі, непривітні, як, приміром, оцей, дні. Від них, менших за сонце, стає приємно і райдужно. І вже зовсім поодинокі ранки, коли немає ні сонця, ні фрутхенів, — жахітливі, сповнені безнадії та депресії; хочеться забитися в найдальший куток і нікого не бачити.

В прагненні співчуття ми згадуємо тоді про одвічного приятеля. По тривалих пошуках, що свідчать, яка занедбана ця важлива дружба, ми, нарешті, знаходимо його адресу, без вулиці та будинку, міста та індексу, ні ім'я, ані прізвища. Ми звертаємося до нього з великої літери: Він, Його, Йому, маючи привілей телефонувати Йому

безкоштовно, будь-коли і хоч би звідки. Від більшості співрозмовників, зокрема родичів і знайомих, Його відрізняє вміння слухати не перебиваючи. Позаяк Він нічого не каже, невідомо, чує він нас і чи взагалі слухає. Він, який створив нас, тендітну травинку й німотний камінь на розраду своїй самотності. Ми шукаємо Його на далекій планеті, тоді як він зовсім поруч. Ближче, ніж фрутхен.

Небо вкривають хмари, і падає дощ. Проте якщо з сонцем до кінця не ясно (не вносить ясності й гідро-метеоцентр), то в появі і зникненні фрутхена проглядається закономірність. Апогей фрутхена припадає на ранок, до вечора поступово зменшуючись: між дев'ятнадцятою годиною вечора і восьмою годиною ранку наступного дня лінія фрутхена перебуває на фатальній позначці нуль, звідки її не зрушить ніяка сила. О восьмій годині ранку лінія раптово й різко стрибає вгору й упродовж дня знову повільно опускається. Так триває від понеділка до п'ятниці. Від дев'ятнадцятої години п'ятниці до восьмої години ранку понеділка лінія фрутхена незмінно перебуває на нулі. Тим вище, здавалось би, вона повинна підскочити в понеділок, проте нічого подібного не відбувається — вона сягає тієї високої позначки, що завше, — тиждень у тиждень, місяць за місяцем і так увесь рік.

Разом із першим снігом перед очима постає картина в її філософській довершеності, названій *поправками фрутхена*, за якими ховаються ті декілька по-святковому вихідних днів, в які їх марно шукати, якщо, звісно, не подбати заздалегідь, адже без фрутхенів — усе одно, що без Ньютона: людина літала би разом із деревами, носорогами та будинками, годівниці для птахів ненастанно гойдалися б, а книжки не затримувались би на полицях бібліотек.

Фрутхен — не більше й не менше — здатний кардинально змінити життя. А здавалось б, такий поштивий і скромний: як на наш час — рідкісна чеснота, тільки хто ж її поцінує, таку людину? Людину? «Невже я сказав “людину”?» — «Саме так». — «Цього не може бути!» — «І все ж таки». — «І Ви теж чули?» — «Чув». — «А Ви? Ви також готові підтвердити?» — «Атож!» — «А Ви хто, смію Вас

запитати?» — «Я... я просто опинився поруч — абсолютна випадковість». — «Тоді я Вас усіх перепошую. Сталося невеличке перебільшення. Фрутхен — не людина».

Хоч не людина, фрутхен володіє багатьма рисами, які людину тільки прикрасили б, як-от уже згадана скромність, а ще — постійність і причепуреність. Він свіжий. Він — для людини. «Є пропозиція!» — гукають мені. «Яка?» — відповім я з обережною зацікавленістю. «Замість скандально пробріханих нагород запровадити фрутхени: першого, другого, третього ступенів, а також “За особливі заслуги”. Переможців нагороджувати відповідно золотим, срібним і бронзовим фрутхенами. Замість дотацій виділяти соціальний, а заробітну платню перевести в заокруглений фрутхен». «Та це ж революція!» — «Фрутхенова», — погодяться зі мною, ніби то найбуденніша річ. Реакція, яка неодмінно настала б, протривала б недовго, бо як можна опиратися фрутхенові, спокусливому та духмяному?

Час, нарешті, сказати те, що вже й так зрозуміло. Фрутхен — десерт. Тістечко, наповнене фруктами, помадкою причепурене. Фрукти, власне, й роблять фрутхен фрутхеном — ананасовим, малиновим, яблучним. Скільки плодів, стільки різноманітних фрутхенів. Ось виноградинка в барці жовто-червоного абрикоса — куди стернуєш, солодка крихітко? А ось рятівне кільце ананаса і фрутхен, що зазнав кораблетроші: кошик тріснув, грушка-щогла похнябилася. Покидають кораблі-фрутхени вітрину-гавань, вирушаючи у плавання морями та океанами. Різне його тривання — хвилини, години, цілісінький день, а буває, що й декілька. З доку корабель-фрутхен зіслизає у світлу гавань, над якою лампа неонового неба і сонце, з яким фрутхен допіру порівняно. В гавані затишно — не ввірветься вітер і не захлесне шторм. Багато їх, кораблів-фрутхенів. Кран-рука бере їх гачками-пальцями і кладе на папір.

Найкоротше плавання завершується на одному з кількох острівців на високих основах. Поет сказав би, що корабель розбивається об рифи, тоді як насправді фрутхен банально з’їдають. Поет знає це й сам, проте на відміну від неотеси, довго милується досконалим тільцем, торкаючи врешті губами, мовби цілуючи.

Фрутхен люблять усі — директор банку і президент товариства, інженер перед кульманом і муляр, який тинькує вертикальні поверхні. Його купують закохані, а крихти, воркуючи, здзьобують голуби. Лежать вони, брати-близнюки біля водія, раз по раз від звуків клаксона і грубої лайки підстрибуючи. З'їсть водій їх, не панькаючись, ще й відригне безсовісно. З закоханими веселіше — з ними фрутхен у кінотеатрі побуває і, якщо пощастить, фільму побачить.

Самотній пенсіонер теж любить фрутхен. Може, навіть більше, ніж поет з водієм вантажівки і закоханими вкупі. «Вам?» — голос продавчині не надто приязний: не любить вона, коли довго вітрину роздивляються, їй так, ніби то її догола роздягають. Марно вона так думає — не до неї йому, пенсіонерів: «Фрутхен, будь ласка», — ледь шамкає. «Розвелося їх», — бурчить продавчиня подумки. Розраховується пенсіонер, довго виловлюючи із блаженького капшучка, що, може, й кращі часи знавав, неслухняного шеляга. Нетерпеливиться продавчиня, монету до каси кидає: дзеньк-зойк — затраснулась ляда! «Наступний!» — командує.

Але як йому, наступному, який неподалік колону підпирає, наче кохану голубить, та й підійти наважитися? Може, він — злодій? Смішно зазіхати на фрутхен, коли за рогом банк — з вікнами та рекламами, на яких золоті гори виблискують, і банкнотами, що в електролічилці обнадійливо шелестять. Найліпший момент — позаду ніхто не квапить і попереду не громадиться. Сміливіше, людино! Продавчиня обслужить тебе з люб'язністю, прищепленою в торговому коледжі.

Охоронці витріщаються в монітор облаштованого під мостом, яким гуркочуть трамваї, постерунку. Ось уже двадцять хвилин, а він не рухається. По обидва боки — крамниці, бутики, авіабіржа з квитками, що обпікають вітрину палкими приклеєно-стрічковими цілунками. Охоронці вдивляються в нього, але він нікуди не йде, тоді як усі кудись квапляться, якщо й затримуючись перед вітринами, то ненадовго. Шпигун? Хіба такий, який нічого нікому не передає і не отримує. Терорист? Їх насторожує борода, проте погляд у нього рахманний, а як щось і спроможне

вибухнути, то лише серце під одягом — заслабке пошматувати бетон. Наркоман? — мучаться в здогадах.

Поволі охоронці починають нервувати, один із них нахилиється майже впритул і сичить: «Злиняй, засранцю!». Тієї миті він підводить погляд до облаштованої під стелею підземного переходу камери, і той, який утупився в монітор, з несподіванки подається назад. Діється неймовірно, «засранець» від'єднується від колони і йде. «Волоцюга», — видихає напарник. «Засранець!» — повторює охоронець, проте на цей раз лайка звучить, як церковне розгрішення, після чого обоє відвертаються затягнутись цигаркою і погомоніти про близькі вихідні та кобїт.

Чому волоцюга пішов і куди? Невже сила фрутхенового тяжіння здолала його, який так довго чинив їй опір? Невже він зараз підійде і зробить замовлення? Невже продавчиня покладе фрутхен у жиронепроникну торбину і простягне поверх прилавка? Простягне чи, зважаючи на його вигляд, що не викликає довіри, спершу зажадає оплати? Невже він витягне гаманець і добуде названу суму? Господи Боже — невже це він дістає сотку з м'якого шкіряного поляриси, з кишеньок якого несміливо-допитливо визирають кредитні й страхувальні картки і світлина, яку не пощастило роздивитися, оскільки він повернувся боком. Чи можливо таке?

Ні, неможливо. «Ви жорстокий, — закинуть мені, — Ваші герої бідолахи і перебенді. Ви примушуєте їх волочитися» і теде. «Не я, а життя, — відповім. — Я даю їм надію». — «Надію?! — уже не на жарт обуряться. — Ви ж щойно пожалкували йому нещасного фрутхена!» — «Не жалкував я, — заперечу. — Він отримає фрутхен, просто у нього немає грошей, щоб самому купити. Ані копійки. Повірте, мені так само жаль, як і вам!» — «Ви ж чомусь не позичили! — дорікну. — Не пошкодувавши для нього кількох кругляків, ви б запобігли тому, що насувається». А по хвилі додаю — на виправдання героя і загальне примирення: «Йому якось жити треба». — «От-от, перестати вештатися, зайнятись працею, завести сім'ю».

Бо й справді — чому він іде? Міг би тупцювати на місці. Міг би сісти, хоча сісти міг би хіба на землю — в підземних

переходах немає лав. Міг би присісти — на його батьківщині навприсядки лузають соняшник, розпльовуючи лущиння. Міг би не йти, а проскакати на одній нозі, як у класиках, до ескалатора, який в підземелля метрополітену зведе або ж нагору, де на майдані велосипеди з рекламою установи, що здійснює операції, та кредитної картки, проковтнувши яку, банкомат випльовує гроші.

Там, нагорі, стоять столики і ростуть квіти. Може, його хтось веде, не помічений монітором невидимець, інопланетянин з віддаленої галактики? Або просто істотка, яких малюють у коміксах? Може, то не він іде, а земля рухається йому назустріч? Міг би провальсувати, підхопивши панну з милим, мов намальованим, личком. Міг би, нарешті, проскакати навприсядки — з хвацькістю, яка змусила б стрепенутися. Де там! Він тишком відділяється від колони, наче Піноккіо з пінієвого оцупка, тільки очі його — не пінії, а море: далеке, синє, безкрає.

Він іде, бо все на світі пов'язане. Бо йдуть вони. Вони ж ідуть, бо далі стояти безглуздо. Їх двоє. Він і вона. Все-таки їх троє. Третій — він. Якщо точніше, їх четверо. Щойно вони купили фрутхен і повернулися йти. Він, фрутхен, і є четвертим, що єднає міцними путами.

Хлопець пропускає дівчину першою, так що першою на сходинці ескалатора опиняється її нога в червоному мештику з дешевою блискучою брошкою. На сімнадцять секунд, які їхатимуть нагору, хлопець і дівчина опиняються на одному рівні, їхні губи зливаються.

Вони майже нагорі, а він щойно стає на металеву сходинку з брудною плямою від розлитого напередодні напою. Якби обоє їхали, дивлячись вгору за рухом, і він захотів би дещо скоротити дистанцію, мало що змінилося б: вгорі, де закінчується ескалатор, пильно дивиться електронне око. Впевненість — те, чого йому бракує поміж чужих, незнайомих людей. Йому бракувало її завжди.

Перехожому, який іде знизу нагору, найперше відкривається небо, вже потім будинки, рекламні щити, дорога. Це — одна з нечисленних нагод підвести погляд — зі страхом і сподіванням, розпачем і незмірною невідомо-кому вдячністю. Асфальт і трава, зебра й бордюри, зелень, що

пробивається між плитами, крокуси на рекламному щиті страхової компанії.

Сонце засліплює його. Доки оговтається, переслідувані можуть зникнути. Якби він був справжнім переслідувачем, він добряче лайнувся б і, налігши на ноги, увірвався б до найближчої кав'ярні, де офіціант чемно запропонував би свої послуги. Заки він відмовився б, його зір встигнув би охопити столики і запам'ятати товариства за ними — тих, кого він шукає, там не було б. Він буквально вилетів би надвір, мало не збивши клієнтів, які саме взялися за клямку, кинувся б через перехрестя, мацав би зачинений вхід з вирізьбленими в дереві грудастими сфінксами, за що його вкотре безпідставно обізвали би пияком, а може статися, ще й маніяком. Але найперше він одягнув би сонцезахисні окуляри.

Прятований хмаркою, що на мить заступила сонце, він змінив свій статус з підозрюваного на переслідувача. Він скорочує відстань, удаючи, що йде, як усі. Він усміхається до доктора Будьздорова, відмовляючись від простягнутого з рекламного щита соєового десерту. Його ніхто не вчив усміхатися, він і сам не сказав би, звідки це в нього. Він стримує від падіння хлопчика. Підносить бабці з землі гаманець. Гаманець! Він бачить кульбабку, і йому тенькає щось усередині. На світлофорі відстань між переслідувачем і переслідуваними скорочується до нуля.

Коли спалахує зелене світло, гурт людей, до яких тепер належать обоє переслідуваних, переходить вулицю. Малюк у візку, вихилившись назустріч водієві автомобіля, крутить ручками уявне кермо і гуркоче.

По хвилі вони вже на тому боці. Їхній статус змінився, проте їх забули про це повідомити: «Шановна пані Ікс і пане Ігрек, маємо честь поінформувати Вас, що в період від 1 берипня такого-то року до 31 лютересня поточного року Вас було піддано переслідуванню в рамках національної кампанії переслідування. Переслідування успішно завершено. З повагою, 2-й позаштатний переслідувач резервної категорії, NN». Понадто, ніякого берипня й лютересня немає — їх переслідували якихось вісім хвилин або й менше, до того ж неофіційно, і навіть, як воно

мовиться, ненабридливо — так, що вони нічого не зауважили.

Одночасно з экс-переслідуваними статусу переслідувача позбувається переслідувач. Він не переходить дороги, хоча приєднався до гурту тих, які чекали на світлофор. Простоявши ще якусь коротеньку хвилю, він обертається і чвалає геть.

Він просувається з гідністю. Хотів би йти швидше, але рухається повільніше. Потім украй повільно. Зупиняється. Озирається, наче не він оце переслідував, а його.

Перехожі тарганяться кожний своєю дорогою. Вітер-канатоходець гойдає підвісні ліхтарі над автострадою. Студенти п'ють пиво. Бабця в бежевому фетровому капелюшку сидить на лаві. Робітник у синьому комбінезоні їсть піцу, запиваючи пепсі. Туристи фотографують фасад університету. Гонда ввімкнула сигнал повороту. З банку саме вийшла клієнтка.

Йди спокійно, засранцю, ніщо тобі не загрожує.

Шлях із докорами сумління і кверкусофобія

Він пригортає його до себе — так мати інстинктивно тулить до грудей немовля, боронячи від загрози. В його руках — немовля-фрутхен, який не здогадується, що відбулося з ним протягом лічених митей. Його усиновили, забравши, нехай із затишного, та все-таки сиротинця. З дорідною матір'ю-опікункою у фірмовому одязі. Краєм ока він побачив своїх нових батьків, заки його впакували в паперовий конверт-пелюшку, і ті сподобалися йому, молоді та закохані. Якби міг, усміхнувся б до них і простягнув рученята.

Заледве здобувши, відразу втратив. Він не бачив, що діялося, лише відчув, як чиїсь пальці беруть конверт-пелюшку. Обережно, дуже вже обережно — це його, власне, й стривожило. Він запхенькав би, але як?

Вдруге за сьогодні змінив батьків. Перестав бути сиротою і знову ним став. Здобув був батька й матір, молодих і закоханих. А мав тепер лише батька, до того ж іншого. Ніхто не питав його згоди, як і взагалі ніхто нічого його не питав. Кулінарний Бог ще гарячим вкинув його у світ, де